

โอราทหลวงพ่อ โดย ฉลวยพุทธสโร ภิกขุ

โอวาทหลวงพ่อ โดย ฉลวยพุทธสโร ภิกขุ

ภิกษุสามเณรทั้งหลาย,

เราเป็นพระภิกษุสามเณร เราต้องรู้จักตัวของเรา ถ้าเราไม่รู้จักตัวดี เป็นอันใช้ไม่ได้เลอะเทอะเหลวไหลไปหมด เราจะหาที่พึ่งไม่ได้ เราจะหวังพึ่งคนอื่นเขานั้นย่อมไม่ได้ ต้องพยายามช่วยตัวของตัวเอง ต้องทำตัวให้เป็นเกาะที่เรียกว่า “อตุตทิปา” การทำตนให้เป็นที่พึ่งของตน จึงจะได้ชื่อว่าเป็นคนรู้จักตัว

การรู้จักตัวนี้ สมเด็จพระบรมศาสดาทรงส่งเคราะห์พวกเราทั้งหลาย ซึ่งไม่รู้จักตนว่าเป็นเกาะและเป็นที่พึ่งของตน ให้รู้จักว่าเป็นที่พึ่งเป็นเกาะของตน พระองค์จึงได้ทรงชี้แจงแสดงธรรมว่าด้วยที่พึ่งของตน ที่พึ่งนี้แหละไม่ใช่ของพอดิพอร้าย นอกจากพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วรู้ไม่ได้ พระองค์เท่านั้นทรงรู้ได้ในสิ่งที่เป็นที่พึ่ง สิ่งที่เป็นเกาะของตน พระบรมทศพลนั้นเมื่อตรัสปฐมเทศนา ธมมจักกปวัตตนสูตร โปรดภิกษุปัญจวัคคีย์ทั้งห้าสำเร็จแล้ว ทรงตรัสเทศนาอนัตตลักษณะสูตร โปรดพระยส ๕๕ สำเร็จแล้ว ดำเนินไปยังเหล่าชฎิล ๑,๐๐๓ รูป ในระหว่างทางนั้น ไปพบพวกราชกุมารเล่นซ่อนหาปิดตากันในป่าไร่ฝ้าย ราชกุมารเหล่านั้นมีมเหลืด้วยกันทั้งนั้น แต่ราชกุมารองค์หนึ่งมเหลืองค์นั้นเป็นมเหลืกำมะลอ จ้างเขาไปไม่ใช่ของตนโดยตรง จ้างหญิงแพศยาไป ครั้นไปถึงป่าไร่ฝ้าย เล่นซ่อนหากันเป็นที่สนุกสนานนัก แก่เครื่องประดับแล้วท้อเรียบบร้อยส่งให้มเหลืถือไว้ทุกๆ องค์ทัวหน้ากัน พระราชกุมาร

ที่มีมเหลสีกำมะลอกก็ให้ถือดูจเดียวกัน มเหลสีกำมะลอกของพระราชกุมารผู้นั้น เป็นหญิงนครโสเภณี พอเห็นของมีค่าเช่นนั้น ก็ว่าของเหล่านี้เลี้ยงตัวเองได้ ชาติหนึ่งเราไม่ต้องเดือดร้อนเลี้ยงตัวได้ทั้งชาติ เมื่อนางเห็นเช่นนั้นก็ออกอุบาย ลัญญาวิปลาดแปรผันไป หาวิธีหลบหลีกซ่อนเร้นตัวสมความปรารถนาแล้ว ก็พาเครื่องประดับหนีไป ไปทางไหนไม่มีใครรู้เรื่อง เมื่อราชกุมารเล่นซ่อนหา ปิดตากันอย่างสนุกสนานหมดเวลาที่จะเล่นกันแล้ว ก็กลับมาขอห่อเครื่องประดับที่พระมเหลสีของตนๆ ประดับตกแต่งอวัยวะร่างกายไปตามหน้าที่ ฝ่ายพระราชกุมารที่มีพระมเหลสีกำมะลอกเป็นหญิงแพศยานั้น ไม่พบตัวหญิงแพศยาที่จ้างไปเป็นมเหลสีนั้นพาเอาห่อเครื่องประดับหนีไปแล้ว ช่วยกันค้นหา ลักเท่าใดก็ไม่พบ ค้นไปค้นมาพบพระบรมศาสดาประทับอยู่ ณ รุกขมูลโคณฑันไม้ ราชกุมารเหล่านั้นก็ได้ทูลถามพระจอมไตรว่า “ดูกร ท่านบุรุษผู้เจริญ ท่านเห็นหญิงถือห่อผ้าเดินไปทางนี้บ้างไหม?” พระพุทธองค์ทรงรับสั่งว่า “ແေး! ราชกุมารทั้งหลาย ท่านจะหาหญิงถือห่อผ้านั้นดีหรือ หรือจะหาตัวดี” ราชกุมาร ก็ทูลรับว่า “หาตัวดีพระเจ้าค่ะ”

“เออ! ถ้าหาตัวดีแล้ว นั่งลงซี เราจะบอกตัวให้” พระองค์ก็ทรงรับสั่ง ให้ราชกุมาร ๓๐ นั้นนั่ง และให้มเหลสีอีก ๒๙ นั้นนั่งลงด้วยพร้อมกัน พระองค์ก็ ทรงแสดงถึงตัวก็ตรงกันกับ “**อตุตทิปา อตุตสรณา นามญฺสสรณา ธมฺมทิปา ธมฺมสรณา นามญฺสสรณา**” เมื่อท่านเข้าใจดังนี้ ขอเชิญท่านทั้งหลายจง เจีย โสตสดับ รองรับรสพระธรรมเทศนา ในเรื่องสิ่งที่เป็นเกาะเป็นที่พึ่งของตัวสืบต่อไป แปลตามวาระพระบาลีว่า **อตุตทิปา** มีตนเป็นเกาะ **อตุตสรณา** มีตนเป็นที่พึ่ง **นามญฺสสรณา** สิ่งอื่นไม่ใช่ นี่พึงรู้ใจความตามวาระพระบาลีให้แจ่ม ชัดเสียให้แน่ว่า ตนนี้แหละเป็นเกาะเป็นที่พึ่งตอนหนึ่ง ตอนที่สองรองลงไป **ธมฺมทิปา** มีธรรมเป็นเกาะ **ธมฺมสรณา** มีธรรมเป็นที่พึ่ง **นามญฺสสรณา** สิ่งอื่นไม่ใช่ ธรรมนั้นแหละเป็นเกาะเป็นที่พึ่ง

ที่จะพึงโอวาทเรื่องนี้ออก เราต้องรู้จักตน ต้องรู้จักกรรมเสียก่อน

คำว่าตนนั้นหมายถึงอะไร? ตนนั้นหมายหลายชั้น กายมนุษย์เรานี้ก็เรียกว่าตน กายมนุษย์ละเอียดก็เรียกว่าตน กายทั้ง ๑๔ กายซึ่งเหนือๆ ขึ้นไปโดยลำดับ จนถึงกายพระอรหันต์ละเอียดก็เรียกว่ากายทั้งนั้น กายมนุษย์จนถึงกายอรูป พรหมละเอียดรวม ๘ กายเป็นตนในภพนี้ ตนในภพนี้ที่กล่าว เป็นตนโดยสมมติไม่จริงจังอะไร เป็นตนสมมติขึ้นครั้งหนึ่งคราวหนึ่ง ตั้งแต่กายธรรมจนถึงกายพระอรหันต์ละเอียดรวม ๑๐ กายก็เป็นตน เป็นตนนอกภพ เป็นตนโดยวิมุติไม่ใช่ตนโดยสมมติ ทั้ง ๑๔ กายล้วนแต่เป็นตนทั้งนั้น นี่ให้รู้จักตนเสียดังนี้ก่อน ตนนี้แหละเป็นเกาะ ตนนี้แหละเป็นที่พึ่งแล้วจะแสดงเรื่องธรรม ให้รู้จักธรรมเสียอีกอย่างหนึ่ง คำที่เรียกว่าธรรมนะอะไร? อยู่ที่ไหน? ต้องรู้จักเสีย ถ้าไม่รู้จักก็เลอะเทอะเป็นป่าป้อนหลาน ไม่รู้จักธรรมละก็ ฟังธรรมไปสักเท่าใดๆ ก็ไม่รู้เรื่องจริงของธรรม เพราะไม่รู้จักธรรมจะรู้เรื่องจริงอย่างไร เราต้องรู้จักธรรมเสียก่อน

คำว่า ธรรม นะอะไร? ธรรมเป็นเครื่องทำตนนั้นให้เป็นอยู่ ตนนั้นไม่มีธรรมเลย ก็เป็นอยู่ไม่ได้ กายทุกกายตั้งแต่กายมนุษย์จนถึงกายพระอรหันต์ละเอียดทั้ง ๑๘ กาย ล้วนแต่มีธรรมให้ตั้งอยู่ทั้งนั้น ถ้าไม่มีธรรมแล้วก็เป็นอยู่ไม่ได้ คำว่าธรรมนี้อยู่ที่ไหนล่ะ? อยู่กลางกายมนุษย์ สะดือทะลุหลัง ขวาทะลุซ้าย ด้ายกลุ่มสองเส้นซึ่งให้ตึง ตรงกลางเส้นด้ายที่พาดตัดกัน ที่เรียกว่ากลางก็กันัน คือถูกกลางดวงธรรม ที่ทำให้เกิดเป็นกายต่างๆ ทั้ง ๑๘ กายนั้นดวงนั้นแหละเรียกว่าดวงธรรม ธรรมดวงนั้นดับไป กายต่างๆ นั้นก็ดับไปด้วย ดวงธรรมนั้นปล่อยใสสะอาดใสอาน กายต่างๆ นั้นก็รุ่งโรจน์โชตินาการ ธรรมดวงนั้นซุบซิดเศร้าหมอง กายมนุษย์ก็ไม่ปล่อยใสหอมช่อ ไม่สวยไม่งาม

น่าเกลียดน่าชังไป เพราะธรรมดวงนั้นสำคัญนัก ธรรมดวงนั้นแหละเป็นชีวิตของมนุษย์ คือ ความเป็นอยู่ของมนุษย์ความเห็น ความจำ ความคิดและความรู้ อยู่กลางดวงนั้น ออกจากกลางธรรมดวงนั้น เป็นชีวิตธรรมสำคัญทีเดียว ดวงธรรมนั้นแหละ อยู่กลางกายของเราเหมือนกันทุกๆ คนไป ที่เรียกว่าดวงธรรมเป็นอย่างนี้ รู้จักเสียที

ต่อไปนี้จะแสดงถึงกาย กายเป็นเกะนั้นเป็นอย่างไร? เป็นที่ฟังนั้นเป็นอย่างไร? เกะได้อย่างไรหรือ? จึงได้ชื่อว่าเป็นเกะเป็นที่ฟัง ฟังนึกถึงมนุษย์ที่เรือล่มจมลงในท่ามกลางมหาสมุทร มนุษย์ก็ต้องว่ายน้ำซิ มนุษย์ปรารถนาเกะไหมล่ะ? ว่ายน้ำไปๆ ไปพบเกะเข้าลั้กกะจะเป็นอย่างไร ก็ขึ้นอกขึ้นใจขึ้นเกะนั้นโดยฉับพลันทีเดียว เพราะได้เกะดีแล้ว ได้อาศัยแล้ว ไม่อย่างนั้นก็ต้องว่ายน้ำกระเดือกๆ อยู่ในน้ำเหนื่อยแทบประดาตายขึ้นเกะเสียได้ก็หมดเหนื่อย หมดยากลำบาก นั้นได้เกะเป็นเรื่องได้เกะในมหาสมุทร ก็อาศัยเกะได้อย่างนั้น เกะจึงเป็นคุณอย่างหนึ่ง

ก็เรื่องกายเป็นที่ฟังเล่า ที่ตนเป็นที่ฟังนั้น เป็นที่ฟังอย่างไรกัน ถ้ามว่าเมื่อพบเกะกลางสมุทรรู้สึกอย่างไร? เมื่อพบเข้าแล้วก็ดีใจจะได้ฟังได้อาศัยเกะนั้น จะฟังจะอาศัยสิ่งอื่นไม่ได้จำต้องอาศัยต้องฟังเกะนั้น เพราะมันยังพอมิผลไม้มันจะยังอดตภาพให้เป็นอยู่ได้ เกะจึงเป็นที่ฟังอย่างนั้น บัดนี้เราท่านทั้งหลายก็ได้อาศัยกายมนุษย์ ก็ฟังอาศัยกายมนุษย์นี้อยู่ เวลานี้เราได้อาศัยกายมนุษย์อยู่จริงๆ ฟังกายมนุษย์อยู่จริงๆ ถ้าว่าไม่อาศัยกายมนุษย์อยู่จริงละก็ ลองทิ้งตุลั๊กที่ชิมมนุษย์ก็ไม่มีไม่เห็น ที่เรียกว่าตายนั้นแหละ เมื่อปรากฏอย่างนี้ กายของมนุษย์จึงเป็นเกะจริงๆ

ธรรมก็เป็นที่ฟังเป็นเกะ เป็นที่ฟังเป็นเกะอย่างไร? ธรรมเป็นเกะเพราะถ้าไม่ได้ธรรมดวงนี้แล้ว กายมนุษย์จะได้อาศัยอะไร กายมนุษย์เมื่อไม่มีที่อาศัยที่เกะ กายมนุษย์ก็ต้องหายสูญไป เพราะไม่มีที่จะอาศัยจะฟัง กายมนุษย์อาศัยดวงธรรมดวงนั้น อยู่ในกลางธรรมดวงนั้น กายมนุษย์อาศัย

ธรรมดวงนั้นเป็นที่เกาะ รวมความว่ากายมมนุษย์อาศัยดวงธรรมเป็นที่พึ่งและเป็นที่เกาะ ครั้นเข้าถึงกายมมนุษย์ละเอียดยกชั้นหนึ่ง กายมมนุษย์ละเอียดยกก็ต้องมีดวงธรรมของตัวเองเป็นเกาะมีกายของตัวเองเป็นที่พึ่ง แล้วยังต้องอาศัยกายมมนุษย์เป็นทางให้เกิดกายมมนุษย์ละเอียดยกด้วย เพราะถ้าไม่มีกายมมนุษย์แล้ว กายมมนุษย์ละเอียดยกก็มีก็เกิดไม่ได้ ครั้นเข้าถึงกายทิพย์ กายทิพย์นั้นก็ต้องมีดวง

แบบนั่งสมาธิ เข้าที่ทนพิรในการภาวนา

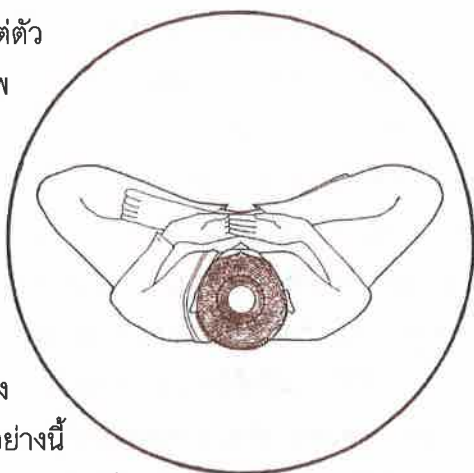
ธรรมเป็นที่พึ่งที่เป็นเกาะของกายทิพย์ และก็จำเป็นต้องมีกายมมนุษย์ละเอียดยกเป็นที่พึ่งเป็นที่เกาะของกายทิพย์อีกด้วย กายทั้งหลายเป็นที่พึ่งเป็นที่เกาะเกี่ยวกันอย่างนี้ต่อขึ้นไปตามลำดับ และแต่ละกายๆ ต่างก็มีดวงธรรมของตัวเองเป็นที่พึ่งที่เกาะด้วยกันทั้งนั้นเป็นลำดับกันดังนี้

จะย้อนกลับกล่าวถึงกายมมนุษย์ใหม่ กายมมนุษย์เป็นเกาะเป็นที่พึ่งดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมมนุษย์เป็นที่เกาะที่พึ่งทั้ง ๒ อย่างนี้ เวลาที่เราอาศัยอยู่กับกายมมนุษย์มีกายมมนุษย์เป็นเกาะจริงๆ ที่ได้เกาะได้อาศัยอยู่ โดยมีกายมมนุษย์เป็นที่พึ่งจริงๆ คนอื่นพึ่งไม่ได้ จะพึ่งคนอื่นพึ่งได้อย่างไร กายมมนุษย์นี้มันต้องพึ่งตัวของมันเอง จะพึ่งคนอื่นได้อย่างไร อาบน้ำ, อุจจาระ เหล่านี้มันก็ต้องพึ่งตัวของมันทั้งนั้น จะพึ่งคนอื่นนั้นไม่ได้ต้องพึ่งตัวเอง ก็เมื่อกายมมนุษย์มีกายของตัวเองเป็นที่พึ่งอย่างนี้ แล้วธรรมละ ก็มีธรรมเป็นที่เกาะที่พึ่งของกายมมนุษย์อีกเหมือนกัน คือ ดวงธรรมดวงใสที่อยู่ที่ศูนย์กลางกายนั้นแหละเป็นเกาะเป็นที่พึ่ง ไม่แต่เท่านั้น ดวงธรรมกลางกายมนุษย์นี้เอง ยังเป็นที่อาศัย

เกิดของกายมนุษย์ละเอียดต่อไปอีกด้วย เพราะถ้าไม่มีดวงธรรมนั้นอยู่ก่อน กายมนุษย์ละเอียดก็มาอาศัยอยู่ไม่ได้ ที่กายมนุษย์ละเอียดอาศัยอยู่ได้ก็มี ธรรมดวงนั้น ธรรมดวงนั้นแหละเป็นที่อาศัยของตัวเอง กายมนุษย์ละเอียด นั้นก็เป็นตัวของตัวเองเป็นที่อาศัยของตัวเองธรรมดวงนั้นแหละเป็นที่พึ่งสำคัญ เพราะได้มาด้วยบริสุทธิ์กาย วาจา ใจ ไม่มีพิรุณเลย จึงเกิดธรรมดวงนั้น ถ้าธรรมดวงนั้นดับไปกายมนุษย์ละเอียดก็หมดที่พึ่ง กายทิพย์ กายทิพย์ละเอียด กายรูปพรหม กายรูปพรหมละเอียด และต่อๆ ขึ้นไป ต่างก็มีตัวของตัวเป็น เกาะเป็นที่พึ่ง แล้วก็มีดวงธรรมเป็นเกาะเป็นที่พึ่งดุจเดียวกันโดยลำดับไป ตั้งแต่กายมนุษย์ถึงกายรูปพรหมละเอียดรวม ๘ กายนี้ อยู่ในกามภพ รูปภพ และอรุภพ เวียนว้ายตายเกิดไม่รู้จักจบจักสิ้น แต่เขาก็มีที่พึ่งที่เกาะของเขา อย่างนั้นทั้งนั้น แต่ว่าพึ่งโดยสมมติชั่วคราวหนึ่งไม่จริงจังกนัก เรียกว่า โลภียังยกเยื้องแปรผันอยู่ เอาจริงเอาจังไม่ได้ ที่จะเอาจริงเอาจังได้ต้องเข้าไป ถึงกายธรรม แต่กายธรรมต่างๆ อีก ๑๐ กายนั้นต่างก็ต้องมีตัวของตัวเป็นที่พึ่งที่เกาะ และต่างก็ต้องมีดวงธรรมของตนเป็นที่เกาะที่อาศัยด้วยกันทั้งสิ้น ขาดเสียไม่ได้ จะพึ่งสิ่งอื่นๆ นั้นไม่ได้ เลอะเหลวทีเดียว จะมัวบนบานศาลกล่าว พึ่งเจ้าพึ่งผีละละเอะเทอะ เพราะพวกหวังพึ่งเหล่านั้นไม่ได้ยินได้ฟังธรรมของ สัตบุรุษ ไม่ได้ศึกษาในธรรมของสัตบุรุษ ความคิดเห็นจึงพิรุณไปเสียแล้ว ไม่ได้ยินได้ฟังธรรมของพระพุทธเจ้าไม่ได้ฝึกฝนใจในธรรมของพระพุทธเจ้า ความเห็นจึงเลอะเลือนไปเช่นนั้น ถ้าไม่เลอะเลือนจะต้องมี ๒ อย่างนี้เท่านั้น คือมี กาย กับ ธรรม เท่านั้น เพราะฉะนั้นจะต้องเรียนให้รู้จักกายตัวเสียก่อน ว่ากายสมมตินี้แหละ เป็นตัวโดยสมมติ ๘ กายที่อยู่ในภพนั้นแหละ เรียกว่า **อตุตฺตสมมติ** เรียกว่าตัวโดยสมมติทั้งนั้น ส่วนธรรมละ คือธรรมที่ทำให้กายเป็นมนุษย์ นะ ก็เรียกว่า ธรรมสมมติเหมือนกันสมมติขึ้นชั่วคราวหนึ่ง ไม่ใช่ตัวดังที่ พระพุทธองค์ทรงรับสั่งว่า **“สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตาติ”** ธรรมทั้งสิ้นไม่ใช่ตัว ตัวทั้งสิ้นไม่ใช่ธรรม ตัวก็เป็นตัว ธรรมก็เป็นธรรม คนละนัยแก่กัน ทั้ง ๑๘ กาย

มีตัวกับมีธรรมที่ทำให้เป็นตัว แต่ตัว
ทั้งหลายเหล่านั้น ทั้ง ๘ ภายในภพ
เป็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา หมด
ไม่เหลือเลย ทั้ง ๑๐ ภายในภพ
ภพเป็น นิจุจ สขุ อตฺตา ทั้งหมด
ตรงกันข้ามอย่างนี้ นิจุจ สขุ
อตฺตา เป็นของเที่ยงของจริง
ทั้งหมด แต่ว่าในภพแล้วเป็นของ
ไม่เที่ยง ไม่จริงหมด รู้ให้ชัดเสียอย่างนี้

ที่เกิดมาในมนุษยโลก เป็นภิกษุ สามเณร ก็
เย็นอกเย็นใจสบายอกสบายใจ ไม่ถือเลอะเลือนผิดๆ พลาดๆ ไป ให้รู้จักหลัก
พระพุทธศาสนาอย่างนี้ รู้จักความเป็นจริงของทางมรรคผล ตามความเป็น
จริงของกายที่เป็นของในภพนอกภพชัดอย่างนี้ จะได้ไม่ม่งายในการหาเลี้ยง
ชีพหรือการเป็นอยู่ในหมู่มนุษย์ไม่มีการสับสนอลหม่านกับใคร ให้แต่ความสุข
กับตนและบุคคลเป็นเบื้องหน้า ที่ชี้แจงมานี้เป็นเรื่องตนของตนและธรรมที่
ทำให้ตนเป็นของตน ทั้งเป็นเกาะทั้งเป็นที่พึ่ง ตามความในพระบาลีว่า
อตุตทิปา อตุตสรณา นาณยสุสรณา ธมมทิปา ธมมสุสรณา นาณยสุสรณา
ดังนี้ พอสมควรแก่เวลา ขอความสุขสวัสดีจงบังเกิดมีแต่ท่านทั้งหลาย
บรรดาที่มาสโมสร ณ ที่นี้ทุกถ้วนหน้ากัน

